

Motion till riksdagen 2020/21:649

av **Björn Söder m.fl. (SD)**

Internationella militära insatser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska säkerställa att det svenska militära bidraget genom utbildningsinsatsen i Irak riktas till KRG-regionen (Kurdistan Regional Government) för att bidra i kampen mot terrorism och underlätta framtida självförsvar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att självförsvarsgrupper för svaga grupper som yazidier och kristna inkluderas i koalitionen stödinsatser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att öka de humanitära insatserna i konfliktområdena och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja uppbyggnaden av området Nineveslätten i Irak och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda behov av och möjligheter till materiellt stöd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsluta det svenska deltagandet i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka satsningarna på humanitärt stöd, vatten, sanitet och jordbruksutveckling i Mali och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avvecklingen av den svenska väpnade styrkan i Minusma ska vara genomförd senast den 31 december 2021 och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsluta det svenska deltagandet i Task Force Takuba i Mali och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Internationella militära insatser

Sedan FN:s tillkomst har Sverige deltagit i många av organisationens fredsbevarande insatser, allt som allt uppgående till 120 internationella uppdrag i 60 länder. Under de senaste decennierna valde Sverige nästan helt bort att delta i FN-ledda fredsbevarande insatser. Istället gav man företräde åt EU- eller Nato-ledda insatser. Detta beklagar Sverigedemokraterna. Sverigedemokraterna ser FN som det primära samarbetsorganet för att hantera konflikter och värna fred och säkerhet. En förutsättning för internationella insatser, oavsett om de sker utanför FN:s regi eller inte, bör vara ett tydligt mandat från FN:s säkerhetsråd.

Sverige bör efter förmåga, när vi finner starka motiv därtill, aktivt delta i insatser inom ramen för FN och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), samt verka för att stärka dessa organisationers kapacitet. Det är också av vikt att insatserna har tydliga mål och en genomtänkt strategi för att insatsen ska kunna bidra till fred och stabilitet. Internationella insatser får dock inte leda till att vårt eget lands fortbestånd sätts på spel.

Den svenska utbildningsinsatsen i Irak

1. Riktat stöd till KRG-regionen

Sveriges stöd till Irak i kampen mot terrorsekten Islamiska staten har varit mycket uppskattat och relationen mellan Sverige och KRG-regionen samt Peshmerga är mycket god. De utbildningsinsatser som vårt land bidragit med har dels inneburit en ökad möjlighet för humanitärt stöd till civila i landet, dels en ökad möjlighet till självförsvar när terrorister har slagit till.

Sverigedemokraterna är i grunden positiva till den här sortens arbete och menar att de svenskar som tjänstgjort i landet förtjänar ett stort tack för sin insats. Insatsen har av

flera skäl främst riktats till området kring KRG-regionens huvudstad Erbil och den kurdiska regionen snarare än till övriga Irak. KRG-regionen har märkt ut sig med en förhållandevis god demokratisk och ekonomisk utveckling, samt som en av de främsta och mest effektiva krafterna mot Islamiska staten.

Islamiska staten har tryckts tillbaka. Dock har IS-celler slagit till i flera områden, varför vi menar att det fortsatt finns skäl till att bidra med utbildning till peshmergastyrkor i Irak. Vi har även tvingats se ökade slitningar inom Irak, vilket är mycket oroväckande. Den irakiska regeringen har, trots diplomatiska medlingsförsök från KRG-regionen, valt att angripa och inta tidigare KRG-kontrollerade områden. I dessa anfall, som i stor utsträckning består av Iranstödda shiamiliser, har man använt sig av amerikanska stridsvagnar och materiel ämnad att bekämpa Islamiska staten och andra terrorgrupper. Det är därmed tydligt att det är fullkomligt orimligt att Sverige ska bidra till att stötta en regering som använder sig av internationellt stöd för att angripa den egna befolkningen. Efter det senaste valet är det också tydligt att de två största partierna i landet är radikala shiamuslimska partier, vars väpnade grenar gjort sig skyldiga till omfattande krigsbrott. Iraks styre har även mycket goda relationer till Iran, som också fått ett allt större inflytande i landet.

Med tanke på de omständigheter som råder finns det ingen anledning att fortsätta den riktning man i dagsläget har slagit in på. Det svenska militära bidraget genom utbildningsinsatsen i Irak bör enbart riktas till KRG-regionen under förutsättning att stödet används som det är tänkt och att KRG fortsätter att försöka lösa den nyuppkomna krisen med irakiska regeringen med diplomati. Stödet ska vara ämnat att bekämpa terrorism och säkra sitt självförsvar idag och framgent. De svenska militära utbildningsinsatserna ska inte gå till trupper som direkt eller indirekt kontrolleras av det irakiska styret i Bagdad. Bidraget ska riktas till KRG-regionen under förutsättning att styret i KRG respekterar och skyddar minoriteter samt fortsätter det diplomatiska arbetet.

2. Stöd till kristna och yezidiska självförsvarsgrupper

När Islamiska staten intog stora delar av Nineveslätten i norra Irak flydde de kurdiska styrkorna och den irakiska armén, vilket fick katastrofala följder för lokalbefolkningen, som huvudsakligen består av kristna och yezidier.

Eftersom politiken i Irak är starkt etniskt betonad är det viktigt att alla befolkningsgrupper har möjlighet att få skydd från militära styrkor. Därför behöver

koalitionen även stödja bygget av kristna, och i den takt sådana bildas, yezidiska självförsvarsgrupper. Kristna och yezidier är bland de svagaste minoriteterna i landet och deras möjlighet till självförsvar är en förutsättning för skapandet av den autonoma provins som Iraks regering utlovat.

3. Humanitärt stöd

FN:s expert på minoritetsfrågor har betecknat utvecklingen för området som förödande och oåterkallelig. I kölvattnet av den irakiska militärens offensiv våren 2015 har det även rapporterats om grova övergrepp mot den sunnitiska befolkningen. Kriget har skapat en, på vissa platser, mycket allvarlig humanitär situation, och i nuläget är 8,7 miljoner människor i behov av humanitärt stöd varav ca 1,9 miljoner av dessa räknas som internflyktingar.

Sverigedemokraterna anser att regeringen bör använda Sveriges begränsade resurser där de gör mest nytta och kraftigt öka stödet till humanitära insatser i krisens närområde.

4. Återuppbyggnad

Terrororganisationen Islamiska staten har fördrivits från området, men en stor del av infrastrukturen och många bostäder är lagda i ruiner. Trots detta vill många människor flytta tillbaka till sina hem och försöka bygga upp ett liv igen. Hus, kyrkor och andra religiösa byggnader, sjukhus, skolor, vägar, elektricitet och det mesta av infrastrukturen behöver återuppbyggas.

Utöver detta kämpar de syrianer, assyrier, kaldéer m.fl. grupper som bor i området för att få behålla sin identitet. De flesta talar fortfarande arameiska, det språk man talade i det assyriska riket, men i takt med att den kristna gruppen blir mindre, finns också en risk för att deras språk, kultur och identitet hotas. Regeringen bör stötta minoriteterna som bor på Nineveslätten, så att de kan behålla sin identitet, samt bidra till återuppbyggnaden efter islamisternas fruktansvärda härjningar, samt stödja de självförsvarsstyrkor som ger befolkningen skydd och trygghet. Att återbyggnad av området nu sker är av yttersta vikt för att förebygga nya konflikter.

5. Materiellt stöd

Utbildningsinsatsen är i sig viktig, men inte tillräcklig för att på ett ändamålsenligt sätt kunna stödja de kurdiska, irakiska och eventuellt de kristna och yezidiska styrkorna. Därför vill Sverigedemokraterna bredda insatsen genom att regeringen utreder behov av och möjligheter till materiellt stöd. Vi avser inte krigsmateriel för strid utan annat specialiserat, materiellt stöd. Sådant stöd skulle kunna handla om kommunikations- och sjukvårdsutrustning, mobila internetanslutningar och datorer och små, förarlösa övervakningsplan liknande dem som använts i insatsen i Afghanistan.

När riksdagen våren 2017 besökte Erbil framkom just behovet av materiellt stöd. Peshmergaförbandens brist på sjukvårdsutrustning var påtaglig. Likaså framkom att många av soldaterna fått köpa sina egna uniformer och kängor då det saknas resurser.

Den svenska insatsen i Afghanistan

6. RSM i Afghanistan

Försvarsmakten har genom sina bidrag till såväl ISAF som RSM gjort ett utmärkt arbete i Afghanistan. Syftet med insatserna har varit att hjälpa Afghanistans befolkning i kriget mot talibanerna och bidra till att konsolidera de afghanska försvars- och säkerhetsstyrkornas förmåga att på sikt självständigt hantera säkerheten i landet. Insatserna har tidvis varit krävande och tyvärr lett till svenska förluster. Som svenska medborgare kan vi känna stolthet över vårt historiska bidrag till Afghanistan och dess befolkning.

Även om Försvarsmakten utfört en föredömlig insats måste emellertid en bortre gräns sättas för det svenska engagemanget i Afghanistan. Sverige har deltagit i militära insatser i Afghanistan sedan 2002 och Sverigedemokraterna menar att det nu är dags för Sverige att avsluta sitt militära engagemang i landet och överlåta ansvaret till andra aktörer.

Eftersom det svenska försvaret därtill under lång tid och av flera regeringar har reducerats såväl ekonomiskt som gällande antalet förband innebär internationella engagemang dessutom att vårt eget nationella försvar inte kan planeras eller övas på det sätt som krävs. Utlandsinsatser kan givetvis främja att olika insatser ska kunna fungera tillsammans och kunna kommunicera med varandra genom en ökad förståelse för metoder och arbetssätt. Detta kan vara till gagn för den svenska försvarsförmågan, men vi anser ändå att vår primära målsättning just nu bör vara att bygga upp ett nationellt försvar, kapabelt att möta framtida hot i vårt närområde, i stället för ett försvar dimensionerat för insatser på fjärran slagfält till oklart gagn för Sverige. Det handlar ytterst om att prioritera resurserna.

Riksdagens Utredningstjänst har på vårt uppdrag sammanställt en redogörelse över kostnaderna för den svenska militära insatsen i Afghanistan. Utredningstjänsten skriver i sin rapport bland annat att Afghanistanutredningen fann att det fortfarande råder osäkerhet om vilka de faktiska sammanlagda kostnaderna har varit för den militära insatsen i Afghanistan. Enligt Afghanistanutredningen kan man med säkerhet konstatera att dessa har kostat minst 11,1 miljarder kronor. Enligt utredningstjänsten finns det dock anledning att tro att de faktiska kostnaderna mellan åren 2002–2014 kan ha varit avsevärt högre, särskilt med tanke på viss materielanskaffning och andra kostnader knutna till insatserna som inte redovisas som hänförliga till dessa.

Utöver de direkta ekonomiska kostnaderna har insatsen i Afghanistan inneburit en ansträngning för Försvarmaktens personal även i Sverige. Detta genom att personal i Sverige har haft i uppgift att ge stöd till och leda insatsen i Afghanistan.

Afghanistanutredningen adderade ytterligare kostnader om 4,6 miljarder kronor kopplade till de grundläggande kostnaderna för Försvarmaktens personal i Sverige, varefter den sammanlagda kostnaden blev 16,2 miljarder kronor.

Även vissa större materielanskaffningar och modifieringar av viss utrustning hänförde sig enligt utredningen till insatsen i Afghanistan. Om till exempel kostnaden för Helikopter 16 hänfördes till insatsen i Afghanistan, blev den sammanlagda kostnaden för styrkebidragen till ISAF istället 20,9 miljarder kronor.

Beroende på hur man räknar skriver riksdagen utredningstjänst att kostnaderna kan fastställas vara 20,9 miljarder kronor, vilket är en betydande skillnad från 11,1 miljarder kronor.

Mot bakgrund av detta står det därför klart att Sverige snarast bör avveckla sitt militära bidrag. Desto längre vi stannar, desto mer riskerar vi att dras in i ett utdraget inbördeskrig som kan komma att vara i decennier och kosta det svenska försvaret åtskilliga medel som i stället kunde ha använts till en uppbyggnad av försvarsorganisationen i Sverige.

Med anledning av det som anförts ovan önskar vi sammanfattningsvis inte ett fortsatt svenskt deltagande i utbildningsinsatsen RSM.

Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali (Minusma) 7. Det svenska bidraget till Minusma.

Enligt FN finns det lägen, särskilt i konflikt- och postkonfliktområden i Afrika, när det är nödvändigt med säkerhetsfrämjande insatser för att samtidigt också kunna bedriva ett

effektivt biståndsarbete som främjar en positiv och hållbar utveckling i det aktuella landet. Även den svenska biståndsmyndigheten Sida vittnar om att utmaningarna för att bedriva det svenska biståndsarbetet kan vara större där det inte finns en fredsbevarande styrka på plats. Samtidigt ska påpekas att det också finns tillfällen då det är väldigt viktigt att på marken särskilja de militära insatserna och de rent civila insatserna för att de civila och humanitära insatserna inte ska uppfattas vara inblandade i en militär konflikt.

I den aktuella situationen i Mali menar vi att en fungerande FN-ledd fredsfrämjande insats i dagsläget är en förutsättning för att kunna bedriva ett effektivt bistånd och nå en hållbar utveckling i landet. Den aktuella insatsen i Mali har både ett FN-mandat och är ledd av FN. Enligt regeringens proposition är de humanitära behoven i Mali och Sahelregionen fortsatt omfattande. Regionen är påverkat av de väpnade konflikterna, en degraderad miljö och ett förändrat klimat. Enligt FN är 3,9 miljoner människor i Mali i behov av humanitärt stöd. Undernäringen är utbredd, behoven av sanitet och rent vatten är stort, och 2,8 miljoner människor uppges ha behov av en tryggad livsmedelsförsörjning.

År 2018 var Sverige en av de största bilaterala givarna till Mali med ett humanitärt bistånd via Sida om 83,1 miljoner kronor. Sverige bidrog utöver detta med humanitärt stöd genom Cerf - FN:s katastroffond - och FN:s livsmedelsprogram World Food Programme. Då behovet av humanitärt stöd är fortsatt stort menar vi att Sverige bör förstärka de humanitära insatserna till flyktingar och bistånd som går till humanitärt stöd, vatten, sanitet och jordbruksutveckling i Mali.

8. Avvecklingen av den svenska väpnade styrkan i Minusma

Det svenska bidraget till Minusma utgörs under år 2020 av ett lätt skyttekompani. I förbandet ingår även en nationell stödenhet innehållandes bland annat sjukvårdsförmågor, samt personal för drift och underhåll av nationell infrastruktur och materiel. Försvarmakten och dess personal har gjort ett utmärkt arbete i Mali och bidragit till insatsen på ett föredömligt sätt. Som svenska medborgare kan vi känna stolthet över vårt bidrag till Mali och dess befolkning.

Sverigedemokraterna anser emellertid att Sverige nu behöver fokusera på återuppbyggnaden av totalförsvaret, och att vi därför behöver sätta en borte tidsgräns för vårt militära engagemang i Mali. SD föreslår därför att den svenska väpnade styrkan till Minusma avvecklas, och att avvecklingen ska vara genomförd senast den 31 december år 2021.

Svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali (Takuba)

9.Svenska bidraget till Takuba.

Under 2020 beslutade riksdagen att en svensk väpnad styrka bestående av högst 250 personer ska ställas till förfogande till och med den 31 december 2021 för att på malisk inbjudan delta i insatsen Task Force Takuba i Mali och att styrkan även ska kunna verka på Nigers territorium inom ramen för deltagandet i insatsen, förutsatt att en inbjudan från Niger finns. Den totala styrkan beräknas under normala omständigheter bestå av högst 150 personer. Om behov uppstår ska styrkan tillfälligt kunna förstärkas med högst 100 personer. Det svenska förbandet ska framför allt kunna understödja, undsätta och förstärka pågående insatser inom Task Force Takuba. Det svenska bidraget ska också kunna bidra till att genomföra Task Force Takubas mandat i övrigt inom befintliga resurser och förmågor.

Det är givetvis så att ett svenskt bidrag till Task Force Takuba skulle bidra till att bygga förmågan hos svenska nationella förband och staber, genom att ge personalen som ingår erfarenheter av att tjänstgöra i en internationell kontext. Vidare är det riktigt att genom arbetet i en multinationell insats främjas interoperabilitet och förståelse för metoder, procedurer och arbetssätt.

Det säkerhetspolitiska läget i vårt eget närområde är dock det sämsta sedan kalla krigets dagar. Sverigedemokraterna anser därför att Sverige i nuläget behöver fokusera på uppbyggnad av såväl det militära som det civila försvaret, vår egen försvarsförmåga och på utbildning av nya officerare framför deltagandet i internationella insatser som den i Mali. Det har även på många håll inom försvarsmakten efterfrågats ett andrum från internationella insatser för att kunna fokusera på det nationella försvaret.

Mali har också drabbats av en nyligen genomförd militärkupp där presidenten hastigt meddelade sin avgång och parlamentet upplöstes. Även om det nuvarande militära styret har uttalat att man inte ifrågasätter ingångna avtal anser Sverigedemokraterna att nya svenska truppbidrag ska undvikas.

Med anledning av det som anförts ovan bör ett svenskt deltagande i Task Force Takuba i Mali avslutas.

Björn Söder (SD)

Markus Wiechel (SD)

Sven-Olof Sällström (SD)

Sara Gille (SD)

Roger Richthoff (SD)

Lars Andersson (SD)

Caroline Nordengrip (SD)